

Mi gátolja a munkát a Budapesti Faipari Vállalatnál

A Budapesti Faipari Vállalatnál a termelés ma már kisebb-nagyobb hibáktól eltekintve, folyamatos. Bár az újonnan érkezett elítéltek még nem sajátították el kellőképpen a különböző munkafolyamatokat, hiszen többségük, alig néhány hónapja dolgozik az asztalos szakmában. Azonban a munkához való viszonyuk, szorgalmuk ezt bizonyos fókáig ellensúlyozza, s megkönnyíti a tanulásukat is.

Az üzemből készülő különböző rádió- és televíziókávék igen precíz, gondos munkát kívánnak. A legkisebb figyelmetlenség, felületesség selejtet okozhat.

Mindenki előtt világos kell legyen, hogy

eredményes munkát

csak olyan légkörben lehet végezni, ahol a dolgozók egymáshoz való viszonya jó, kölcsönös a megértés, a segítség. Különösen kívánatos ez a jó munkalégkör az olyan vállalatoknál, ahol sok az új munkaerő és ezek még segítségre szorulnak. A hosszabb idő óta itt dolgozó elítéltek már gyakorlatilag a szakmában, bizonyos fokig segítettek a jelenleg is segítőnek az újaknak. Ez a segítség azonban nem olyan, mint amilyennek lennie kellene. Az elítéltek dolgozói egymáshoz való viszonya meg egyenesen rossz. Napirenden vannak a kisebb-nagyobb nézeteltérések, megjegyzések, gúnyolódások, sértések. Ezek természetesen nincsenek serkentő hatással a termelésre.

Kollektív munka folyik itt: a brigádok a közös termelés alapján kapják a bérezést. Tehát elengedhetetlenül szükséges volna, hogy a brigád valamennyi tagja a szorgalmának, képességének legjavát adja.

Miből adódnak a nézeteltérések, torzalkodások?

Elsősorban a régebben itt dolgozó elítéltek és az újonnan érkezettek személyei — leginkább oktalán — ellentéte miatt. Egyesek gúnyos megjegyzésekkel fertőzik a meg-

értést, nyugalmat igénylő munka légkört; szemére vetik egymásnak a bűncselekményüket. Pedig a kérdésekkel nem segítenek önmagukon sem. S náluk *illetékesebb a bíróság* eldöntötte azt is, hogy ki a bűnösebb. Ez az ítéletben félreérthetetlenül kifejezésre jutott. A törvénytársadalmi veszélyességéhez mérten bünhödni kell érte.

Azoknak van igazuk, akik azt mondják: *mi dolgozni akarunk, s nem vitatkozni. Többet akarunk termelni, hogy többet keressünk.* És ez a helyes beszéd tettekben, tényekben is kifejezésre jut. A statisztikai adatok és a műszaki vezetők szerint is az új munkaerők szorgalma, igyekezete sokkal jobb, mint a régieké. Ezt az igyekezetet a régiek nem veszik jónéven, gúnyos megjegyzéssel próbálják rombolni. Ez a megnyilvánulás megmutatja, hogy *ki a különbség*. Nemrég hangzott el az enyvezőben:

— *Minek dolgozol? Kint lophatsz majd eleget.*

A másik elítélte így vágott vissza:

— *En pénzt akarok keresni, de másokra nem fogok dolgozni.*

Szorgalmasakra jellemző az alábbi példa is. Az enyvezőben három szerszámon két elítélte az elmúlt esztendőben 150 kávéhajtót meg. Április elején 60—80-at, ezzel szemben most *Bokros Gyula és Szőke László elítéltek kettőszáz-ket-*

tőszáz darabot is elérnek. Vagy például itt van *Almási István* elítélte: mindössze egy hónapja dolgozik a szalagcsiszoló műhelyben és máris *hasznos újítással jeleskedik*. Eddig egy darab díszlécet két-tő percig csiszoltak. Almási új módszerrel *hét perc alatt tizenhat darabot csiszol meg*. Ezek megcáfolhatatlan tények; segítik, s növelik a brigádok teljesítményét.

Ugyanakkor a régiek között vannak olyan személyek, mint például *Turcsányi József* elítélte, aki csak spekulálásra használja a fejét; arra, hogy hogyan tudná magát a munka alól kivonni. Ő és hasonló társai visszahúzzák a brigád szalagját,

gátolják a termelést.

Természetesen nem mindig ilyen világosan kerülnek felszínre a dolgok. Az ellentétek gyakrabban burkolt formában jelentkeznek. De ez a káros rossz ellentét fennáll.

A jó munkalégkör kialakítása érdekében feltétlenül *meg kell szüntetni a jelenlegi helyzetet. A bűn egyértelműen bűn*. Az elítéltek nem hivatkozhatnak minősítésükre, bűncselekményükre. Börtönben azért vannak, mert vétettek a törvények ellen, vétettek az emberek, a társadalom ellen. Közvetlen, vagy közvetve kárt, szenvedést, bánatot okoztak. Megsértették a törvényt. Bünhődniük kell. Nem mentheti fel önmagát egyetlen elítélte se.

Az elítéltek a börtönben kötelező munkát végeznek. Ezért a termelési eredménytől függetlenül bérezést kapnak. Aki jobban dolgozik többet keres. A kollektív brigádtermelésben, a termelés emelkedése közös érdek. Eppen ezért

nem szabad túrni

az oktalán torzalkodást, az ellentétek elfajulását. Arra kell törekedni, hogy *egymást megértsék, segítve dolgozzanak*. Nyugodt légkörben jobb, könnyebb a munka, nagyobb a teljesítmény is, és úgy lehet, *gyorsabban telnek a napok, s jön el a szabadulás ideje is.*

Zimm.

Hasznos vakáció

Dégen, az egykori Festetich kastélyban 160 gyermek talál otthonra az 1955 óta működő intézetben. Az 53 holdas gazdaság egy részén ifjúsági szövetkezet alakult. A gyerekek házinyúl-, víziszárnyas-tenyésztéssel, kertészkedéssel; zöldség- és dísznövénytermesztéssel foglalkoznak. A technikai érdeklődésüknek az asztalosműhely a drótszövő s a galambdúckészítő műhely ad elfoglaltságot. A szövetkezeti termékeik értékesítéséből nyert hasznokat a gyerekek munkaelegségeik után kapják meg közvetlen vagy közvetett formában. Képtünkön a nyulászok egy csoportja.

A közösségvezetők beszélgetései hasznos tapasztalatokat tárnak fel

A börtönökben a nevelők irányításával mostanában rendszeresen összeülnek a közösségvezetők: zárka-, brigád-, munkacsoport-vezetők, hogy kicseréljék tapasztalataikat, s hogy egymás tapasztalataiból erőt merítve, egymástól jó módszert tanulva, célszerűbben végezhessek feladatukat elítélte társaik és a maguk javára.

Nemrég a *Kalocsa Országos Börtönben* az értekezletre meghívtak néhány munkában és fegyelemben kitűnt, elítélte is.

Általános dolgokról

kezdődött a beszélgetés. *Jániga Gyuláné* elítélte az ötös zárka felelőse, többek között kijelentette:

— *Hogy megértsük a mások hibáit, és küzdeni tudjunk ellene, először a saját magunk hibáival kell tisztába lennünk.*

— Példákat sorolva elmondta, hogy *Csécsei Vilma* elítélte egy csomó fegyelmivel került a zárkába. Most az utóbbi időben nincs vele semmi baj. — *Ez a huszonegy éves, különös természetű lány, úgy látszik, rájött: a renitenskedésnek nincs értelme, sőt kárára van az embernek.* — Beszélte arról, hogy fegyelmi szempontból inkább a fiatalabbakkal van baj. Nagyon érzékenyek, nagyon kényesek. Ahogy mondta: — *Anyáskodva kell velük beszélni, akkor ők is így beszélnek egymással. Különben indulatosak, csekélységekben nagy patálliát csapnak, s ilyenkor nem bánják, akármi történik.* Sajnálattal említette, hogy az elítélte nők egymással szemben

gyakran gorombák. Mintha sose lett volna bennük emberiség. Mintha elfelejtették volna azt a szép kifejezést, hogy „légy szíves”, sokszor bizony minősíthetetlen hangon beszélnek egymással.

Megértjük Janigánét, és megértjük a lányokat is. S csak segíteni akarunk rajtuk, mikor azt mondjuk, hogy próbáljanak uralkodni az indulataikon.

A vágyuk, az álmaik, a terveik — ami után futnának — kívül maradtak a börtönfalakon.

Úgy kell viselkedniük, arra kell törekedniük, hogy menően hamarabb jellemben megérsődve találkozzanak velük. Ezek a *tervek, vágyak, remények odakint egész embert várnak*. Azoknak, akik nem uralkodnak magukon, nem kezdődik új, szebb élet a szabadulással se, csak a régi bizonytalanság folytatódik. Az élet az okos, higgadt, becsületes emberek részére rejtette el a javait: a szeretet, a boldogságot. Felületes, megbízhatatlan emberekre az élet nem bíz ilyen értékekkel. Ezért érdemes uralkodni az indulatokon, amelyek itt úgyse segítenek, esetleg gátolják a mindig előremutató, tisztességes tevékenység kibontakozását.

A négyes zárka felelőse *Somlai Zoltánné* elítélte, *Csókás Jánosné, Farkas Jánosné* és *Hegedűs Katalin* elítéltek példát emlegette, nem valami hízelgő véleménnyel. Ha azóta változtak, ha javultak, ennek határozottan örül minden jó

szándékú közösség, de utóvégre is elsősorban maguk látják hasznát.

Kun Lajosné elítélte, aki nem közösségvezető, de szorgalma, példamutató magatartása elismerésként részt vett a beszélgetésben, a börtönben szövődo „igazi” barátságáról mesélt hiteletes történetet:

— *Együtt voltunk a börtönben. Nagyon összeszoktunk, félíg tréfálva úgy hívtuk egymást: nászasszony. Ez az aszszony szabadulása után elment Kúnékhöz, és úgy elrontotta a viszonyt Kúné és a hozzátartozói között, hogy alig lehetett helyrehozni. — Még a munkát is megtagadtam... — emlékszik vissza Kúné. — A nevelőasszony üzent: „Menjen le dolgozni, majd a műszak után beszélgetünk.” En azt mondtam: nem megyek le. Erre ő: „Jól van, Kúné, de vegye tudomásul, hogy a „gyémánt” Katától nem fog egyhamar levelet kapni!”*

Kúnéban felöltött a szőke, bájos gyermekarc, a kislánya képe. Nem szolt semmit, de azonnal ment dolgozni. Hirtelen rádöbent:

— *Összetalálkoztam egy szeméttel alakkal, aki visszaélt a bizalmammal, és ártani akart nekem is, a családomnak is. És én, még én is ártani akarok magamnak? Hát micsoda ember, micsoda édesanya vagyok én?*

Kúné azóta is a legszorgalmasabb dolgozók egyike.

Van más jó példa is.

A *Kolompár Margit* elítélte, aki szintén elismerésként vesz részt a megbeszélésben. Ismerünk jó néhány Kolompárt a börtönökben. Többségük fegyelméletlen, lusta, rendetlen ember. Kolompár Margit nem követi névrokonai rossz példát. A legjobbak között emlegetik, munkában és magatartásban is.

— *Kezdetben rettenetesen visszahúzódo volt — mondja a zárkafelelős, aki brigádvezetője is egyben. — Azt mondogatta, hogy ő sohase fog megtanulni gépen varrni. Ma olyan gyönyörűen elvégzi a munkáját, hogy jó nézni.*

Kolompár Margit keveset beszélt. Csak hallgatta, hogy jót mondanak róla, és ez jól esett neki.

Mint a legtöbb helyen, itt is felvetődtek a cigányproblémák is. Sajnos, többségük nem viselkedik úgy, mint Kolompár Margit, pedig a lehetőségek a többiek számára is ugyanúgy adva vannak. Vannak olyanok, akik még a börtönben is lopnak, a hazugságról nem is beszélve, mert ez még gyakoribb. Az ilyen magatartásnak maguk vallják kárát.

Minden közösségvezető-értekezlet megéri a fáradságot. Nem is fáradságot, inkább felüdülést jelent ez, ahonnan a brigádvezetők, zárkafelelősök valahányszor értékes tapasztalatokkal gazdagabban térnek vissza a rájuk bízott elítéltekhez.

Tököli premier!

Ritka és szokatlan módja a tetésnyilvánításnak börtönben a taps. Egyik estén ennek ellenére a Tököli BV Munkahelyparancsnokán tapsoltak az elítéltek. — Amikor elcsattant az utolsó taps és felengedett a több mint két órán át visszatöltött vártakozó izgalom, akik ott voltak, örömmel nyugtázták, hogy a premier kitűnően sikerült. — Sikeresen mutatkoztak be azok az elítéltek, akik munkájuk, gondjaik mellett vállalkoztak arra, hogy öntevékenyen irodalmi kultúrát visznek a börtön szürke hétköznapjaiba. Útolsó munkát végeztek. Áttörték a közönyt, az érdekesség az „irodalmi rémtől” való félelem oktalán és sajnos gyakori, erős páncélját. *Juhász Gyula, Ady*

Endre, József Attila és Petőfi Sándor üzenete ezúttal is a szívekhez talált.

„Kirándulás hazánkban: Tájak és emberek — régen, és ma.” Ez volt az irodalmi műsor címe. — S a tartalom szerencsésen igazodott a célkitűzéshez; legnagyobb költőink és íróink tolmácsolásán kétórára megelevenedett a térkép. Az *Alföld*, „Tengersík rónája” *Petőfi*; A *Balaton* tündérvilága: *Eötvös*, a 30-as évek nyomor szélén tántorgó fővárosa; *József Attila* lírájának hangján kért szót. — A taps őszinte volt! Ezt bizonyította az az élénk vita, ami az előadást követte.

Az elismerés jólesett a szervezőknek, a szereplőknek egyaránt. És megszületett nyomban az elha-

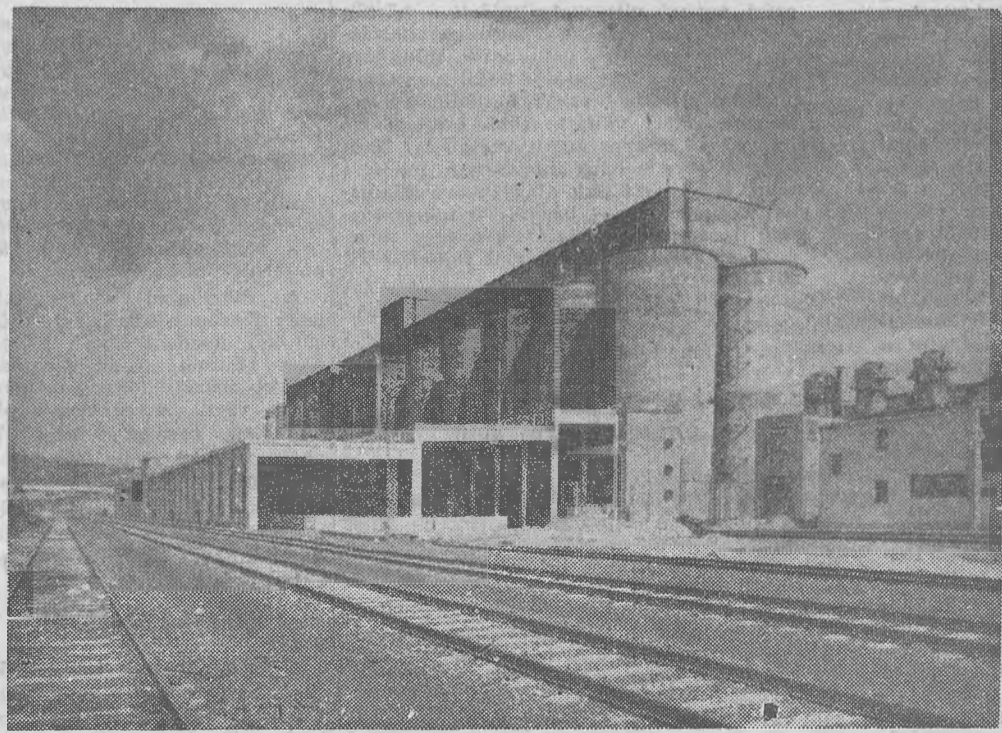
tározás is: a tököli munkahelyen ezentúl havonta randevút adnak az irodalomnak. Júniusban önálló *József Attila* estét, júliusban *Móricz* ankétot rendeznek, augusztusban pedig világirodalom nagy humoristáit idézik a dobogón.

Reméljük ezek a tervek, valóra is válnak, az előadások színvonala tovább csiszolódik, gazdagodik a repertoár. A körülmények kedvezőek, a parancsnokság és a nevelők minden segítségét megadják, e hasznos kezdeményezéshez. *Rajtuk* is múlik, hogy a tököli börtön modern, jól felszerelt művelődési háza, valóban a kultúra és a művészet otthona legyen.

Tar András

elítélte, Tököl.

TERMEL A DCM

A 33 méter magas cementsziloban 60 000 tonna cementet tárolnak.

Közösségi vezetők és a közösség kapcsolata

A közösségi vezető munkája, magatartása, jelentős szerepet tölt be a közösség életében, sok függ tevékenységétől. Eppen ezért érdemes és szükséges is arról beszélni: *milyen szerepe van az elítélt közösségi vezetőjének, aki munkájáért nem kap ellenszolgáltatást, joga ugyanannyi, mint társainak, a kötelessége, a felelőssége viszont több.*

Ezek után nézzük meg, hogy

milyen feladatai vannak a közösségi vezetőnek

hogyan dolgozzon és a közösség tagjai miként segítsék munkáját? Mindenekelőtt látni kell, hogy a tennivalók egységesek, egymástól el nem választhatók, a könnyebb áttekinthetőség kedvéért azonban célszerű két részre bontani:

1. A közösségi vezetőnek fontos feladata példamutatóan betartani és a közösségi tagjaival betartatni a magatartási szabályokat, a rendre, a fegyelmre, a tisztaságra vonatkozó rendelkezéseket, végrehajtani az utasításokat.
2. A közösségi vezető a közösség reálisabban gondolkodó tagjainak segítségét igénybevétele biztosítja, hogy a közösségen belül a becsületes életre való felkészülés szemlélete legyen az uralkodó:
 - Olyan szemlélet, mely tiszteltben tartja társadalmunk törvényeit, nem tűri meg rendszerünk rágalmazását, a dolgozó emberek millióinak erőfeszítésével elért vívmányainak befekélyesítését;
 - Olyan szemlélet, mely nem tűri a felelőtlenséget, a munkanélküli élet, a vagánykodást, a huligán magatartást;
 - Olyan szemlélet, mely arra serkenti az embereket, úgy éljenek, dolgozzanak, viselkedjenek, hogy a jó és a rossz harcában a jó váljon uralkodóvá.

E feladatok gyakorlati megoldásának módszere attól függnek, hogy a közösség vezetője milyen megbízatást lát el. A brigád-, szalag-, munkacsapat-vezető elsőrendű kötelessége, annak elősegítése, hogy a *termelőmunka ideje alatt a közösség minden tagja a kiszabott munkát — mennyiségben és minőségben — maradéktalanul elvégezze, beartsa az előírt magatartási szabályokat.* Nem tűrheti el a hanyagságot, a felelőtlenséget, az anyag, a szerszám helytelen felhasználását, a selejtet, a technológiai előírások betartásának elhanyagolását. *Jó szóval, ha kell dorgálásal nevelje a közösség tagjait a társadalmi tulajdon védelmére, a gépek, szerszámok karbantartására, a tisztaságra.* Segítse a munkafeladataiban még kevésbé jártas elítélt társait.

Munkája nem szűnik meg a termelőmunka befejezésével. A körleten is brigád-, szalag- vagy munkacsapat-vezető marad. A körleten is állást kell foglalnia a jó és a rossz harcában, segíteni kell érvényre juttatni a helyes, a becsületes szándékat.

A brigádvezető tudjon örülni, ha elítélt társai jól dolgoznak, ha felcsillan szemük az eredményes termelőmunkájuk láttán, ha a brigád egy-egy rossz úton járó tagja megváltozik, ha társai örülnek az otthonról kapott jó hírek stb. Bosszantsa, ne vegye egykedvűen, „nem törődöm módon”, ha a brigád valamelyik tagja fegyelmezetlen, ha nem vigyáz a gépre, a szerszámokra, az anyagra, ha lenézi az idősebbeket. *Legyen jó szava, biztató tanácsa a brigád tagjai felé.*

Határozottan, felelősséggel, szeretettel foglalkozzon brigádjának tagjaival.

Nincs annál nagyobb öröm, ha azt látja, hogy az ő munkája is hozzájárult a brigád egy-egy tagjának magatartása vagy felfogásbeli változásához.

A brigád-, szalag- és munkacsapat-vezetők mellett, komoly szerepük és felelősségük van a rend fenntartásában, a helyes közösségi szellem kialakításában a zárkafelelősöknek. Ha őszintén, felelősséggel végzik munkájukat, sokat tehetnek azért, hogy a zárkaközösség tagjai összességükben és egyenként is betartsák a szabályokat, rendszeresen dolgozzanak, helyes irányba fejlődjenek. A magatartási szabályok is előírják, hogy a zárkafelelős kötelessége a zárka rendjével, fegyelmével kapcsolatos utasítások végrehajtása és a közösség tagjaival való végrehajtatása. Köteles a zárkába belépő felügyelőnek jelentést tenni, megszervezni a zárka tisztántartását, betartatni az egészségügyi és tisztálkodási rendelkezéseket, helyes irányba befolyásolni a zárkában folyó vitákat. Ez a feladat napról napra munkát ad a zárkafelelősnek.

A megoldás módszereit illetően — azonosak a tennivalók a brigádvezető feladataival. Munkája annyival sokrétűbb, hogy a zárkában levő együttléti ideje alatt a munka üteme nem foglalja le az embereket, így van idő arra, hogy jobban megütközzenek a vélemények, állásfoglalások, a közösségi tagjait foglalkoztató kérdések.

A bűncselekményt elkövető emberek gondolatának, felfogásának, magatartásának helyes irányba való formálása sokoldalú feladat. Ehhez a munkához jelentős segítséget adhatnak azok, akik munkájuk, magatartásuk, reálisabb erkölcsi felfogásuk alapján olyan megbízatást kapnak, hogy egy-egy elítélt közösségi életét — zárka-, brigád-, munkacsapat-, általános iskolai oktatás, kultúr-

bizottság stb. — a börtön szabályok, az utasítások alapján irányítsák.

Előfordul, hogy több helytelen, esetenként durva, sértő megjegyzés is elhangzik egyik-másik elítélt részéről, a közösségi vezető tevékenységének, illetve munkájának bírálatként. Rosszul teszik, önmaguk ellen cselekednek ezek az emberek, akár tudatosan, akár tudatlanul teszik is. Nem látják — egyesek nem akarják —, hogy a közösségbe tartozó emberek helyes irányba való fejlődésének elősegítői a közösségek vezetői. Nehéz, de nemes feladatot végeznek, ezért erkölcsileg fontosnak értékeljük munkájukat. Tevékenységükben helyesnek, becsületesnek tartunk minden olyan törekvést, mely elítélt társaik formálására irányul.

A közösségi vezető miközben maga is változik, fejlődik, segít társainak is. *Nem vanzer, nem besúg, nem spicli, mint ahogyan egyes elítéltek szeretnék tevékenységét beállítani.* Ezt azért teszik, hogy megpróbálják lejáratni őket, hogy lehetetlenné tegyék munkájukat. Egyesek odáig is elmennek, hogy a közösségi vezetőt megfenyegetik, vagy tetteivel bántalmazzák. *Előbb-utóbb azonban az ilyen magatartású emberek lepleződnek le, mint a közösség kerékfői, a rossznak sugalmazói.*

A börtön szabályok kötelezően előírják, hogy

a közösség vezetőinek helyes irányban végzett munkáját védeni kell.

Ennek eleget is teszünk. Ha szükséges, a fegyelmi büntetés eszközével is élünk, a közösség olyan tagjával szemben, aki a jó szóból nem értett. *Eddig sem és a jövőben sem engedjük meg, hogy a megváltozni szándékozó, becsületesen élni akaró elítélteket és az őket segítő közösségi vezetőket bármilyen támadás is érje.* Senkinek nem engedjük meg, hogy rossz erkölcsi felfogásának, a mi világnézetünkkel szemben álló nézeteinek terjesztésére alkalmas területnek tekintse a közösséget, ahol kedve szerint tevékenykedhet, rombolhat és céljának elérése érdekében erkölcsi, vagy fizikai kényszer alatt tartsa a közösséget vagy annak egyes tagjait.

Ugyanakkor arra is ügyelünk, hogy a közösségek vezetői se cézárkodjanak. Ahogyan nem engedjük meg, hogy egyesek a közösséget rossz irányba befolyásolják, a közösségi vezetők tevékenységét akadályozzák, ugyanúgy nem engedjük meg azt sem, hogy a közösség vezetője esetleg visszajelentéssel megbízatásával. Megakadályozzuk abban, hogy megbízatását esetleg előnyök elfogadására használja fel, kivételeket tegyen, vagy elnézést tanúsítson. Röviden: *nem élhet vissza megbízatásával.*

A közelmúltban beszélgettünk egy brigádvezetővel, aki egyben zárkafelelős is. Megkérdeztük tőle, hogyan dolgozik a brigádjával, a zárkájukban milyen a közösségi élet, hogyan változnak az emberek. Elmondotta, hogy *„az eredménynek a közösségen belül nincs valami titokzatos módszere. Ha valaki valami rosszat csinál, soha sem kiabáltam vele, nem sértettem meg. A jó szó, a határozottság, a következetesség ha olykor nehezen is, de mindig meghozta az eredményt”.*

A közösség tagjai szeretik, megbecsülik, szívesen fordulnak tanácsért az ilyen zárkafelelősökhöz. Nem veszik teherként az utasításait. Az ilyen közösségi vezető munkájáról, módszereiről vallott felfogását érdemes elfogadni és követni.

Nem az emberek ellen, hanem az emberek magatartásában, felfogásában levő rossz nézetek ellen harcol, példamutató a munkában, a fegyelmezett magatartásban. A börtön szabályok betartásánál, a „csak az én problémám, csak magammal törődöm” elvnel többet vállal. Nem kap ezért anyagi ellenszolgáltatást, a börtön fegyelme, szabályai, a munkakötelettség rá is éppentűg vonatkozik, mint társaira. Miért végzi mégis lelkiismeretesen a plusz munkát? Miért bajlódik a sok rosszal, miért vállalta több esetben elítélt társai gúnyos megjegyzéseit is? Nem könnyű erre néhány mondathal feleletet adni. Beszélgetésünk alapján azt állapíthatjuk meg, hogy — bármilyen hangzatosnak is tűnik — felelősséget érez nemcsak magáért, hanem társai fejlődéséért, jövőjéért is.

Az elítélt brigádvezető más életet akar élni, emberibbet, becsületeset, olyan életet, amelyet a társadalom megbecsül,

amiért nem kell szemlesütve az emberek előtt állni.

Felelősség önmagáért és társaiért arra a helyes álláspontra készítette, hogy amit tud, segítsen a közösség tagjainak. Őszintén hisz abban, hogy nemcsak ő tud helyes irányba változni, hanem mások is és ehhez segítséget adni: *mindenki számára kötelesség.*

A közösség tagjai részéről ezért tisztelet és megbecsülés illeti meg. A közösség reálisabban gondolkodó tagjainak egyöntetűen kell kiáltania a jól dolgozó közösségi vezető mellett, segíteni kell munkáját. Így segítsék társaik nevelését, a véleményekben a helyes álláspont, a megfelelő közösségi élet kialakulását.

M. J.

TANÉV VÉGÉN

Ismét vége egy tanévnek. Elcsendesedtek a tantermek, nyoma sincs már a vizsgáznak. A tanulók, akik már ismerik az oktatás során elért jegyeiket, tudásban meggyazdagodva, örömmel néznek a vakáció elé...

Sok jó tapasztalattal ért véget a most záruló tanév, talán többel is jöjjel, mint eddig bármikor. Mindenekelőtt említésre méltó, hogy jelentősen csökkent azoknak az elítélteknek a száma, akik önhibájuk folytán, tünyságból vagy egyéb okok miatt évközben kimaradtak az iskolából.

Mind ez nem jelenti azt, hogy egyáltalán nem volt lemorzsolódás. Akadtak néhányan, akik megijedtek az oktatással járó feladatoktól, s abbahagyták a tanulást. De többen voltak azok, akik túltették magukat a kezdeti nehézségeken, és szorgalmas tanulással jutottak el a vizsgákig. Például a Kalo-

csai Országos Börtönben Kozák Erzsébet elítélte az iskolából kezdetén rengeteg baj volt. Többször kijelentette, hogy ő nem tud tanulni. A nevelők és a pedagógusok nem hagyták annyiban a dolgot, sokat foglalkoztak vele. A segítségnek nem is maradt el az eredménye. Kozák elítélt annyira megszerette a tanulást, hogy később már ő serkentette tanulóit a „házi feladat” elkészítésére. A vizsgán közepes eredményt ért el.

Ugyancsak nehezen kezdett a tanuláshoz Sztojka Lászlóné elítélt is. Annál nagyobb lett az érdeklődése azután. A tanulás révén akaratla megerősödött, s mind jobb eredményt vallhatott magáénak. A szorgalmas tanulás munkájának jobb végzésével párosult. Több lett a keresete, az iskolában meg négyes átlageredménnyel vizsgázott.

A felsőbb osztályokban tanuló elítéltek példamutatása

Ilyen és hasonló esetek egész sora bizonyítja, hogy megfelelő akarattal és szorgalommal nagyon komoly eredményeket lehet elérni. Általános tapasztalat, hogy a most zárult oktatási évben, különösen a felsőbb osztályokban tanuló elítéltek tettek ki magukért. Beszédés példa erre a Szegedi Országos Börtön, ahol az iskola 3,5-ös tanulmányi eredményéhez a két VIII. osztály 4-es átlagostállyattal járult hozzá. Ugyancsak a nyolcadikosok bizonyítottak a legjobb, a legszorgalmasabb tanulónak a Váci Országos Börtönben is. Jelentős részük van a börtönben folyó általános iskolai oktatás 3,4-es átlagában.

Az elismerés hangján szólhatunk a Budapesti Országos Börtön elítélt tanulóiról, akik a legjobbak között vannak az iskola 4,3-as átlageredményével. A felsőbb osztályosok igyekezetét, tanulási vágyát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy huszan vizsgáltak kitünő eredménnyel. A kitünő tanulók többsége a Kaloacsai Országos Börtönben is a VIII. osztályosok közül került ki. Az iskola ez évi öt kitünő tanulójából hárman: Csányiné, Lovranicsné és Fátráiné elítéltek most fejezték be a nyolc általánost.

A felsőbb osztályokba járó tanulók jó vizsgaeredményei-

ről olvashatunk Rajnai Rudolf elítélt pedagógus levelében is: *„Balassagyarmaton a felsőbb osztályosok közül mindenki megfelelt, bukás nem volt. Hat tanuló vizsgázott kitünően, tehát minden tantárgyból ötös érdemjegyet ért el. Kilenc tanuló jeles eredményt mutatott fel. A tanulók zöménél felmérhető színvonalemelkedést*

Nemcsak a tanulásban, a munkában is helytállnak

A tanulók szorgalmának, a pedagógusok és az elítélt-közösségek segítő munkájának meg is lett az eredménye. Bizonyítják ezt a vizsgaeredmények. Ugyanakkor ismételen beigazolódott az is, hogy csak azok a tanulók álltak nyugodtan a vizsgabizottság elé, és érték el szép eredményt, akik évről évre rendszeresen készültek az órákra. S ami igen hasznos a sok jó tapasztalat között, azzal kapcsolatban ismételen Rajnai Rudolf elítélt pedagógus leveléből idéznünk: *„Sok jó példát hozhatnánk fel arra, hogy a jó tanulás és a jó munka elválaszthatatlanul összetartoznak. A tanulók döntő többsége nemcsak a tanulásban áll helyt, hanem az üzemben a munkahelyén is. Ez így természetesen. Kitünő tanulók volt végig az év során,*

állapított meg a vizsgabizottság. Ez az első és legjelentősebb tapasztalata az évi vizsgának.”

A felsőbb osztályokban tanuló elítéltek jobb vizsgaeredménye részben azzal magyarázható, hogy ők már megszerették a rendszeres oktatást, világszabványban látják a tanulás eredményét. Ilyenformán eredményesebben használták fel a felkészüléshez biztosított lehetőségeket is, s megfelelően tudták rendszerezni a tanultakat. *Vizsgára való felkészüléshez jelentős segítséget nyújtottak az elítélt közösségek is. Több helyen a jól tanuló elítéltek, vagy ahogyan az Kalocsán is megtörtént, a különböző iskolai végzettséggel rendelkező zárkások foglalkoztak azokkal, akik nehezebben értették meg a tananyagot.*

A vizsgára készülők jelentős segítséget kaptak az elítélt pedagógusoktól is, akik közül többen valóban szívtügyűknek tekintették a korrepetálást, jó és eredményes megszerzését. Értékelték a hozzájuk tartozó tanulók felkészültségét, és az oktatás során szerzett tapasztalataik alapján, mindenkinek megmondták, hogy kinél, milyen anyagrésznél mutathoznak ismeretbeli hiányosságokat. Egyrészt ezek, másrészt pedig, a hallgatók személyes kérése alapján tartották meg a korrepetálásokat.

például Csatkó István és Mojlik Ottó a VIII. osztályban, Kovács István a VII. osztályban, Sándor Béla az V-VI. osztályban és még többen mások. Ezekkel a nevelők rendszeresen találkozhatunk az üzemből, vagy a házimunka, a jobb dolgozó, jutalmazott között is. A tanulás nem öncélú, hanem eszköz a jobb munkához, a nagyobb műveltséghez, a kulturáltabb magatartáshoz, a hibák kijavításához.”

Ezzel eljutottunk ahhoz, hogy társadalmunk mai emberének kell, hogy legyen: a műveltség, a munkaszeretet, a tisztesség. E fontos jó tulajdonságok elnyeréséhez nyújt segítséget minden elítélt tanulóknak az iskola.

(—enc)

Tudnak-e változtatni eddigi életmódjukon a szokásos bűnözők?

A feltételek mindenki számára biztosítva vannak

Egy hosszú, időse elítélt mondta Sopronkőhidán: *„Éz esztendőre vagyok börtönben. Nincsen családom, nincsen senkim. Viszont többet bűncselekményt sem akarok elkövetni. Elegem volt ebből az életből. Milyen lehetőségek lesz a szabad életben, ha kiszabadulok?”*

Társadalmunk nagy fejlődésen ment keresztül. Az utóbbi évtizedben új városok épültek, megszületett, meglátogatott egész országunk. Aki ilyen hosszú idő után kerül ismét vissza, az talán rá sem ismer. Az építkezések most is nagy lendülettel folynak, új gyárak, üzemek egész sora épül szerte az országban. Ezzel párhuzamosan, természetesen nagy szükség van a munkásokra. Mezőgazdaságunkban végbemenő változás következtében is igen sok munkaerőre van szükség. A kapi-

tegyenek. Természetesen idő, szorgalom és akarat kérdése, hogy feljebb tudnak-e lépni az előmenetel lépcsőfokán. A visszaeső elítéltek gyakran hangoztatják társaiknak a börtönben, hogy az emberek bizalmatlanok irántuk. Kormányrendelet biztosítja börtönből szabadult munkába helyezését, de valóban meg fennáll, hogy egyes emberek bizalmatlanok a börtönből jöttek iránt. Az emberek még nem tudják bizalmukba fogadni, teljes értékűnek tartani őket. Ez az úgynevezett „két lépés” távolság, azonban nem az elhelyezkedésben mutatkozik meg. Ezt a fennálló bizalmatlanságot, csupán a magatartással, viselkedéssel, rendes életmóddal lehet eloszlatni. Sajnos, gyakran lehet olvasni az újságok rendőri hírei között, hogy ez és ez a többszörösen büntetett személy ilyen és ilyen bűncselekményt követett el. Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy egyesek nem zárják szívükbe, nem fogadják barátjukként a börtönből jötteket, tartózkodnak tőlük. Több esetben előfordult

talista országokkal ellentétben, Magyarországon kevés a munkaerő. Szinte az ipar minden területén azonnali belépésre keresnek dolgozókat. A visszanyert szabadság erőt ad a további fejlődéshez. A friss levegő, a napfény, a szabadság csodálatos érzése bizdítólag hat minden egyes szabaddalura. Visszakapja életkedvét, frissességét. De azért ne essen senki túlzásokba. Virágkoszorúval nem fognak várni senkit, s akinek nincs lakása, az sem fog kapni azonnali egy berendezett lakást. Társadalmunk ugyan segítséget nyújt a börtönből szabadult embereknek, de ez még nem minden. Aki nek családjuk, rokonuk van, azok kétségkívül előnyösebb helyzetben vannak azokkal szemben, akiknek egyáltalán nincs hozzátartozójuk.

Senki ne várja azt, hogy az egyik napról a másikra meg fog változni életük, hogy úgy fognak élni, olyan színvonalon, mint a többi embertársuk. Erről szó sincs. Hiszen azok az emberek hosszú munkájukkal teremtették meg mostani életmódjukat, természetesen, hogy jobb körülmények között élnek, mint azok, akik ezen idő alatt börtönben voltak.

A börtönből szabadultak nagy részének újból, az elejéről kell kezdeni életét. És ez nem könnyű. Nagy eredményeket máról holnapra nem lehet várni. A szakmunkások előnyben vannak azokkal, akiknek nincs semmiféle szak-képzettségük. Keresetük magasabb, s így jobb anyagi körülmények között indulhatnak. A szakmával nem rendelkezők.

legtöbb esetben

segédmunkásoknak helyezkedhetnek el, kevesebb keresetért. De részükre is biztosítva van, hogy mint betanított munkások munkájuk mellett egy későbbi időpontban szakvizsgát

az is, hogy a gyárban lévő munkatársait lopta meg a börtönből szabadult egyén, vagy éppen a munkásszálláson lévő takarókat adta el. Az emberek segítenek a bajba jutottaknak, de ha jóságukért ezt kapják viszonzásul, természetesen a jövőben másként állnak az ilyen személyekkel szemben.

Nyugodtan elmondhatjuk

azt, hogy munkalehetőség mindenki számára biztosítva van. Senkinek nem kell bűncselekményt azért elkövetni, mert éheznek, s nincs betevő falatja. Természetesen a hosszabb idő után való elindulás nem könnyű, sok akadály, nehézséget kell leküzdeni. Az élet nemegyszer állítja próbát elé az embert, s akinek gyengébb az akaratja, s az első akadályoktól megijedve megtorpan, könnyen letérhet a becsületes úttjáról. De az, aki végigjárja az úton, annak élete szép, tartalmas válik.

— Z —

Következik: KINEK, HOGYAN ALAKUL TOVÁBBI SORSA, ÉLETE?

Szocsiól az osztrák Alpokig

Tizenegyezer szervezett dolgozót üdültet külföldön a Szaktanács

A Szaktanács ebben az évben több ezer munkás külföldi csereüdülését szervezi meg és támogatja személyenként körülbelül 1300 forinttal. (Kétszer annyival, mint a helyi üdüléseket.) A csereüdülések keretében a magyarok eljutnak Moszkvába, Leningrádba, Jaltába, Szocsiba, Szimferopolba, a thüringiai hegyekbe, Mamajaba, a cseh és a lengyel Tátrába, Krakóba, Varsóba, Bécsbe, az osztrák Alpokba, Várnába és Jugoszláviába, az Adria partjára.

A külföldről érkező szervezett dolgozók a Balaton mellett — Lellén, Földváron, Boglárán — töltenek két hetet. A Csehszlovákiából érkezők egy csoportja úszó-szállodában, a budapesti Sportuszoda mellett állomásozó üdülőhajón fog pihenni. A külföldi vendégeket hajókirándulásra, városnézésre, hangversenyre, színházba is elviszik.

A csereüdüléseken kívül körülbelül nyolcezer szervezett dolgozó utazik külföldre üdülőhajón. A Szaktanács a tulajdonában levő „Budapest” mellett, bérbe veszi a MAHART-tól a „Felszabadulás” és a „Deák Ferenc” gőzöket.

A hajók Ausztriában és Jugoszláviába viszik a jutalom-üdülésben részesülőket. A na-

gyobb városokban — Bécsben, Belgrádban, Melkben, Noviszádon — a csoportoknak autóbuzsokat bérelnek, hogy megtekinthessék a környék nevezetességeit.

Az elmúlt években ősszel és tavasszal a „Budapest” üdülőhajót a vidékiek rendelkezésére bocsátották. Mivel az úszó-szállodákat — melyekben 98 szállótól tölthetnek egy hetet a beutaltak — nagyon megkedvelték, a Szaktanács az idén bővíti a férőhelyek számát:

fűthető úszó-szálloda lesz a „Visegrád” gőzös is. Télen szakszervezeti beutalóval üdülhetnek a vidékiek a margitszigeti Nagyszállóban is.

Amerikai tudósok az Akadémián

Rusznayk István, az Akadémia elnöke fogadta dr. Percy L. Julian világhírű amerikai néger vegyész és O'Neill Osborn vegyész, a Philadelphia Smith, Kline and French cég elnökhelyettesét. A két amerikai tudós magyarországi tanulmányútján tudományos életünk ismert személyiségével találkozik.

A MESTER UTCÁBAN

Nehéz járású öregember próbál átkelni a Mester utcán. A villamosvágányoknál elakad. Értetlenül áll. Tegnapi még sima útja volt, most meg valóságos szakadék tátong előtte. Átbotorkál az első sínre, pihen, erőt gyűjt, s úgy fohászkozik neki a másodiknak. Beleizzad a fél sikerbe. Egy sünköz még hátra van. Megszólítja a legközelebbi munkást:

— Beszélhetnék a vezetőjükkel?

— Majd szólok neki.

— Mit óhajt, papa? — kérdi a munkavezető.

— Ha meg nem sérteném, az volna a kérésem, rakjanak már le néhány kockakövet a sínek közé. Igen nehezemre esik a járás. Aztán minden reggel megyek a borbélyhoz. Oda ni, a túlsó oldalra.

— Mit képzelsz, papa, ki fizeti meg nekünk ezt a maszek munkát?

— Azt gondoltam...

— Rosszul gondolta, papa. Nincs szabad kapacitás...

Az öreg átvergődik a következő sínparon és bemegy a borbélyához. Visszafelé jövet elcsodálkozik. Akkurátus kis járda visz a sínekben át. A munkások teszik a dolgukat, mintha mi sem történt volna. Az öreg megköszöri a torkát:

— Köszönöm szépen...

— Ne köszönje, bácsikám — szól vissza az egyik útépítő. — Még meghallja valaki. Tetszik tudni — súgja —, ez afféle illegális munka volt.

Es a brigád együtt nevet az öregemberrel.

Tengerjáró hajók norvég megrendelésre

Nemrég hazánkban jártak az oslói Hövding Hajózási Vállalat megbízottai, s a magyar külkereskedelmi szervekkel szerződést kötöttek két 1400 tonnás tengerjáró vásárlására. A hajók építése a Magyar Hajó- és Darugár angalföldi gyáregységben már jelentősen előrehaladt: mindkettőt júliusban bocsátják vízre.

A tengerjárók építését megtekintette a norvég cég szakmérnöke, s a látottak alapján megelégedését fejezte ki. Szó van arról, hogy további hajók vásárlására is szerződést köt a norvég vállalat.

300 ÁGYAS tbc-kórház építését kezdték meg a Borsod megyei Edelényben. A megye 6-ik tüdőszanatóriumát nyolcholdas, erdős, ligetes területen építik fel.

VARIÁLHATÓ VIKENDHÁZ prototípusa készült el a Szentendrei Kocsigyárban. A mozgatható, fából készült falak segítségével a ház kikötés szerinti egy- vagy kétszobásá alakítható.

A TRIESTE mélytengerkutató hajó ismételt lemerülései az amerikai Thresher nukleáris tengeralattjáró katasztrófájának felderítésére eddig eredményteleneknek bizonyultak. Most más irányból próbálják megközelíteni a 2500 méteres hullámsírból fekvő roncsot.

86 KÖZSÉGBEN nyílt idény napközi Zalában. Több mint kétezer család gyermekeire ügyelnek ezekben addig, míg a szülők a földet dolgozzák. Az idény napközök két hónapig működnek.

„VIROMA” NEVEN új vérnyomáscsökkentő szörpöt hoz forgalomba a napokban a HERBARIA. A magas magnéziumtartalmú készítményből egyelőre százezer üveggel kerül a boltokba.

1957 ELEJÉTŐL 1962 végéig 32 millió forint értékű könyvet vásároltak Szabolcsban. A lakosság évről évre nagyobb összeget költött szépirodalmi művekre, 1957-ben még a 3 milliót sem érte el ez az összeg, tavaly pedig már a 7 milliót is meghaladta.

RITKA HORGÁSSZERENCSÉ. Csorba Béla miskolci motorszerelő egy hét alatt négy nagy harcsát — 12, 18, 25, 28 kilogrammosokat — fogott a Hernádból.

SZOLNOK MEGYE gépállomásaira megérkeztek azok az első üztündiás mérnökök, akik egyetemi tanulmányaik idején havi 400-650 forint rendszeres anyagi támogatást kaptak a gépállomások megyei igazgatóságától.

HÉTRŐL HÉTRE

VIHAR ELŐREJELZÉS A BALATONON

— Pupák úr, a déli vonat tal megérkezett a feleségem!

Athúzták a Duna felett az Erzsébet-híd első tartókábelét

Fontos állomásához érkezett az Erzsébet-híd szerelése: a két part között, a Duna felett lebeg az első, 458 méter hosszú, 55 milliméter átmérőjű kábel. A tartókábel csörlőhöz erősített vonókötéllal kezdték áthúzni a déli szerelőszyonygen, a budai partról a pesti oldalra. Egy óriás motollárról — kábeldobról — kigyózott le végig, a szerelőszyonygen szakemberek kísérték, nehogy a szonyeg dróthálózába beakadjon.

STEPHEN CLAYTON angol „állampolgár” mindössze hét-hónapra csecsemő, de máris hónaplan orvosi műtétet élt át: a kisgyermeknek négy foga volt születésekor és most — miután fájtak a fogai — kettőt ki is húztak. Korán kezdte...

HATSAZÁZ földművelésszervezet és sok úttörőcsapat kezdte el a napokban a csalán-, a gyöngyvirág- és a papsajtlevél, valamint az útifű begyűjtését a HERBARIA részére. Különösen a gyomorbeteg gyógyítására használatos útifűből várható nagyon jó termés.

KUSZONKÉT ORSZÁG kétszáz atomtudósa nagy nemzetközi tanácskozáson vitatta meg július első napjaiban Prágában az atomenergia felhasználásának aktuális problémáit.

A BÁBOLNAI Állami Gazdaságban, az ország legnagyobb és legkorszerűbb barmfalkombinátjában kikelt az idei egymilliomodik csibe.

Szerda délelőtt az első tartókábel még a szerelőszyonygen fekiadt. Delután megkezdtek kifeszítését — a hidőfőbe épített horgonyzó kamrákban a csavarokhoz erősítették a kábelbefejekeket —, s így a kábel elvált a szonyegtől, felette lebeg. Ezután hosszan tartó, alapos mérésekkel, milliméternyi pontossággal jelölték meg fekvését, mert a többi kábel helye is az elsőhöz igazodik.

BEÉRETTE a korai szatyma-zi őrszabarrak. Az idei első exportállományt Münchenbe indították el, gondosan hűtött vagonokban.

HIVATALOS STATISZTIKA szerint az egész világon összesen háromnyomtatott könyvet egyegyedre Szovjetunióban jelenik meg.

A VILÁG energiaszükségletének 94 százalékát az élelmiszer és állatok izomerje szolgáltatja száz évvel ezelőtt. Csak 6 százalékát adták a különböző üzemanyagok, a víz és a szél. Ma az energia 97 százaléka üzemanyagokból származik, másfél százalékát adja a vízi erő és mindössze egy százalékát emberi vagy állati izomerő.

A TÉRKÉP állítólag utolérte „fehér foltjának” felkutatására indult három amerikai. Ez a terület a perui Andokban. Limától mintegy 400 kilométernyire keletre elterülő, 4000 négyzetkilométernyi dzsungelvidék, amelyben 300 év óta indiánok sem jártak.

Hadjárat a szakállas szúnyogok ellen

A hajdúböszörményi Dózsa Termelőszövetkezet földjén egy 40 holdas, mély fekvésű, vizes, nádas területen elszaporodtak az ezen a vidéken nagy tömegben ritkán előforduló, úgynevezett szakállas szúnyogok. A környékbeli kukorica- és repaföldéken szinte lehetetlennek tette a munkát ezek a szúnyogok, veszélyeztették az emberek és állatok egészségét. Bár csipésük komolyabb betegséget nem okoz, allergikus tünetekkel, lázzal, hidegrázással, levertséggel, egyes esetekben pedig munkaképességel jár. Az Országos Közegészségügyi Intézet és a Hajdú-Bihar megyei Járányügyi Állomás most együttesen indított hadjáratot a szakállas szúnyogok ellen. Elközdítették a 40 holdas nádas területét, a vizet pedig vegyszereztek, hogy a lárvák elpusztuljanak.

Százmillió forintot gyűjtöttek a diákok

A tanév végeztével elkészült a kimutatás arról, mennyit a pénz gyűjtöttek takarékbélyegben az általános és középiskolások diákok. Jelese vizsgáztak takarékosagból: mintegy 10 millió forinttal több pénzt spóroltak meg, mint tavaly, vagyis az 1962-63-as tanévben összesen 100 millió forintot. Ebből 16 milliót a budapesti, 84 millió forintot a vidéki diákok takarítottak meg. Országsszerte a diákságnak a 80 százaléka vásárolt rendszeresen takarékbélyegget.

Több mint 20 000 tanulóbaletet, hétmillió forint kárterítés

Az elmúlt tanévben 1,4 millió általános és középiskolásoknak, technikum diákoknak, óvodásoknak volt tanulóbiztosítása. Az Állami Biztosító most összeállított adatai szerint ez alatt az idő alatt több mint 20 000 tanulót ért baleset. A részletes statisztika azt mutatja, hogy a baleseteknek csak a fele történt az iskolában; otthonában 3900 tanulót sérült meg, közlekedési balesetet 2900 tanuló szenvedett, sport és kirándulás közben 3000 tanulót ért baleset.

A biztosító a most zárult tanévben mintegy 7 millió forint kárterítést fizetett ki a balesetet szenvedett tanulóknak szüleiknek.

A szénbányászat teljesítette félévi termelési tervét

Félmillió tonna túlteljesítés várható

A Nehézipari Minisztérium szénbányászati főosztálya jelentette, hogy a szénbányászat 25-én délelőtt teljesítette első félévi — 14 461 770 tonnás — termelési tervét. A hónap végéig hátralévő öt munkanapon a félévi túlteljesítés valószínűleg elérni a félmillió tonnát. A határidő előtti tervtúlteljesítésében a közép-dunántúli, a tatabányai és a pécsi szénbányászati trösztnek a legnagyobb része; mindhárom máris jelentős túlteljesítést ért el.

A téli nehézségek után — amikor a népgazdaság szénhiánnyal küzdött — a bányászok erőfeszítése tehát meghozta a kívánt eredményt. A túlteljesítés azért is értékes, mert az idei télen a népgazdaságnak lényegesen nagyobb szénkészlettel kell rendelkeznie, mint tavaly. Ezért a minisztérium és a Bányai Dolgozók Szakszervezete azt a célt tűzte a bányászok elé, hogy egymillió tonnával teljesítsék túl az évi szén termelési tervét.

Felemelték a tenyészszarvasmarhák árát

A szarvasmarha-tenyésztés ezen belül a tehénállomány fejlesztését célzó egyéb intézkedésekkel párhuzamosan legutóbb sor került a tenyészbiika- és tenyészszőzárak rendezésére. A földművelésügyi miniszter rendelkezése szerint, az új árrendszert 1963. július 1-én lép hatályba. A tenyészbiikák átlagos ára, a rendezés eredményeként, 25-30 százalékkal lesz magasabb, így körülbelül háromszor annyit kapnak értük a tenyésztők, mint az azonos súlyú vágóállatokért.

A tenyészérett, illetve vemhes üszöknél az eddigi külön-

kénti árról darabára térnek át. Héthónapos vemhesség igazolása esetén a nem törzskönyvezett tenyészüszöknél — azok minőségétől függően — 8500-10 500 forintnyi szerződéses árát fizetnek. Az új árak 10-12 százalékkal magasabbak a korábbiaknál, és átlagosan 20-25 százalékkal haladják meg a vágóállatok árát. A szabad felvásárlási árak a szerződéses áraknál 10 százalékkal alacsonyabbak. A korábban leserződött tenyészállatok átvételénél július 1 után ugyancsak az új árak lesznek érvényesek.

Újabb tíz magyar vasúti betonalgépjárat szállítunk a Szovjetunióknak

A hazai betonelemgyártó ipar a világszínvonalnak megfelelő termelési módszert alakított ki a vasúti betonalgépjáratására. Ez a betonalgéj legalkalmasabb a vasúti fővonalak megépítésére, mert feszített acélhuzalok erősítik és teszik rugalmassá, szívóssá a betont. A Lábatlani Betonelemgyárban szervezték meg ennek a terméknek korszerű gyártását; ez a gyár a KGST mintautazeme, amelynek munkáját gyakran tanulmányozzák külföldi szakemberek. A KGST ajánlására ilyen gyárberendezéseket vásárolnak Magyarországtól a szocialista államok: így a Szovjetunióknak már két, Csehszlovákiának pedig hat betonalgépjárat szállított a magyar ipar.

A napokban tért vissza Moszkvából egy magyar küldöttség, amely most újabb tíz betonalgépjárat szállításában egyezett meg a szovjet szak-

emberekkel. Ezek az üzemek azonban sokkal nagyobbak, mint a régebben készített gépjáratok. Az új megállapodásoknak megfelelően 300 000 helyett 600 000 betonalgéj készülnek majd évente.

Új gyógyszer a gyermekbénulás ellen?

Az amerikai egészségügyi minisztérium engedélyt adott egy gyermekbénulást elleni új vakcina használatára. A vakcina annyiban jelent haladást a Sabin-cseppekhez képest, hogy egyszerre véd mind a három típusú gyermekbénulás ellen, s a Sabin-cseppekhez hasonlóan ez is több mint 90 százalékos védeltséget biztosít. Elnevezése Trivalent Orimune, dr. Albert Sabin munkatársai dolgozták ki.

KÉT HÍRES EMBER

Goethe és Beethoven ugyanabban az időben egy csehországi fürdőhelyen üdült. Egyszer együtt ment sétakocsikázni a híres költő és az ünnepelt zeneszerző. Mindketten jobbra és balra fordulva, fejbeicsékeltek fogadták az üdvözléseket.

— Mily kellemetlen híres embernek lenni! — fakadt ki végül Goethe szárazon, megunva a sok köszöntetést. — Mindenki köszön nekünk.

Beethoven csendesen jegyezte meg: — de itt már az ábra vízszintes 1. és függőleges 12. számú sorai veszik át a szót.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12				13					14	
15			16		17			18		
19					20			21		
22					23				24	
	25							26		27
28	29							30		
31		32		33					34	
35			36					37		38
39					40					
41			42		43					44
			45				46		47	
48	49			50		51			52	
53				54				55		56

Színház Képzőművészet zene irodalom Film

Egy amerikaiak,

aki 1947-ig magyar volt s akivel Ausztriában találkoztam

Akkor már voltál tányérmosó küldőnc és facér s bőrödöt barnára cserzette Kansasban a szél

New Orleansban mikor lefeküdtél a tenger is mormogott takaróul magadra húztad az éjt, és egy csillagot de a régi álom leszállni félt

körözött feletted és elszállt a tengerre k pislogtak a kikötő konok lámpa-szemei

reggelre mind összedőltek vonalak és egek rájöttél, hogy üres vagy emlékeid nincsenek

nem láttad soha többet a régi fecsképart anyádat se aki esténként hazavárt

apád se filkózott barátaival a szép téli estéket felperzselte egy rohanó nyugtalan kísértet

patakodat elnyelte egy undok csúszómászó-folyó kék pilléidet összefogdosta egy nagy lepkefogó

kifosztott lettél nincstelen mondd mi maradt veled halántékod is riadtan részegen lüktetett

aztán áthajóztál áthozott a hajó azt énekeltek az élet csudáj

csinos katona voltál bombák gránátok helyett lányok vártak a lányokat meg ismered

micsoda jó nők nőttek fel a háború után s egy nyelven cicázik kacarász a vasárnap délután

mi érdekelt hogy Byron Shakespeare merre járt csókolni kell, csókolni kell a lányt

a Louvre-t se láttad se a Várost se falut két évig voltál ott két évéd pázrásba fült

most itt ülünk sörözünk a fenyőket csendet hallani állkapcsodat mozgatja a rágógumi

napfény darazsa dong körülöttünk és csökönyös fürelemmel lesem mi élhet benned ami még közös

de te mit hoztál pusztá pénzedet és megmutatni pár részvényedet

és hiába vergődtek feletted a régi fecskék szárnyai nem érezed te már nem vagy európai

P. J.

SÁSDI SÁNDOR:

GILI ÉS A CIPŐ

ANYARI SZÜNIDŐ VEGE FELE, a Balaton-menti táborozásról, falusi nagymamától hazatérő, utcánkbeli gyerekek hirtelen ötlettel szervezkedni kezdtek, és így fogalmazták meg elhatározásukat: Együttesen ott hasznosítjuk magunkat, ahol arra csak lehetőség kínálkozik. A nyugdíjas patikus elromlott rádióját bevitték a szervizbe, a sokgyerekes Hornyákné huszonöt mázsa német brikettjét kézikocsin szállították a lakására, és utolsó darabig lehordták a pincébe. Részt vettek az utca rendezésére irányuló társadalmi munkában, amellel gondjuk volt az amputált lábú Czikány bácsira is, aki egyedül élt, az egyébként nagyon elfoglalt szomszédok jóindulatára utaltan. Az öreg előfizetéses ebédjét felváltva vitték el a Szabadság Étteremből; ha Bakánné, a társbérlet, nem ért rá, még a szobáját is kitakarították. Tamás, a brigádvézer, osztotta ki a fiúk között a munkát, de Gili, a hosszú, szeplős arcú Gili, parancs nélkül tudja, mit kell tennie. A többiek már régesrégén hazamentek, vagy másutt teljesítenek vállalt munkát, Gili kezébe veszi a seprőt, ha végzett a takarítással, elmossa Czikány bácsi vacsoraedényét, felrázza a vánkosát, megigazítja a fekhelyét. Bizonyos, hogy a korán elárvult, nagyanyjával élő Gili, mindenütt otthon érzi magát. Czikány bácsi szobájában szekrényt zár, nyit, mindenbe beleszagol, és negyednap tudja már, hol tartja az öreg a tiszta fehérneműt, hol a szennyeset, és ha az amputált lábú kéri: „Add ide, fiam, a pipámat!” — nyújtja a dohányzacskót, az öngyújtót. Az öreg, nekivetve hátát a vánkosoknak, fújja a füstöt: — Köszönöm a fáradozásodat, fiam... Gili a neved, ugye? — Csúfnevem, de csak szeretetből hívják így a pajtásaim. — Meg is érdemled, hogy szeressenek, mert szíves vagy és ügyes. Bizonyos, hogy ha kérlek rá, megtalálod a szekrény alján a maszek suszternál csináltatott cipőmet. Puha borjúbőr, a sarkán gumi. Tízszer se volt rajtam, mert... Mert, látod-e, így jártam a tavasszal, oda a két lábam, nincs mire cipőt húzni. Mégis, sajnálnám, ha kikezdené a penész. Kiteszed a napra, este felé hazajön a gyárból Bakánné, visszarakja a helyére. — Bizza csak énám. Czikány bácsi, én mindent megtalálok. Ha nagyanyám elhagyja valahol az ollót, vagy a szemüvegét, szól nekem, és én már teszem is elébe. Szép cipő, a talpán látszik, hogy alig viselte a gazdája. Varrott talpú cipő, az orra szinte lakkosan fényes. Gili megy vele az udvarra, kiteszi a virágágyás szélére, ahova bőségesen süt az augusztusi nap. A külvárosi ház udvara üres, csak a deszkából épült járkamra előtt ül két kisleány. A fürdőruhás csirkét szorongat az ölében, mondja a kisebbiknek: „A szárnya alatt is megnézem, ott szokott a tetű lenni...” Nem néznek erre felé. Gili szeme megragad a cipőn, addig-addig gusztálgatja, míg lerúgja a szandálját és felpróbálja a fényes orrút. Nem hegyes orrú, nem divatos, de puha a bőre, amellel vadonatúj. — Az utcán felől lépések közelednek. Gili nagy sietve visszateszi a virágágyás szélére, bemegy a szobába: — Czikány bácsi, leeresztem a rolót, az ágya mellé teszem a friss vizet, indulok haza, hátha nagyanyámnak anyámnak is segíteni kell. Valamely lakásból harmonikaszó halatszik, a két kisleány még mindig a csirkével bajlódik. A harmonika elhallgat valaki énekel: „Hogyha téged el tudnának feledni...” Gili szíve hangosan ver, jobb keze megmarkolja a maszek suszternál csináltatott cipőket. Az utcán futni kezd, aztán meglisszódik lépése. Vissza-visszanéz, senki nem jön utána. A vászonkabátkája alatt jobbról is, balról is, egy-egy cipő... Czikány bácsi nem viselhet többet sem varrott talpú, sem másikat... cipő csak annak kell, akinek lába van... Hiába gondolja mindezt, a hóna alját parázként égeti a lopott holmi... Visszavihetné, ha akarná, odatenné újra a napra, a cipő nem kiáltaná: „Engem el akartak lopni”. Ha faggatnák, ha a rendőrségre megidéznék, sértődötten visszavágna: „Mit tehetek róla, ha eltűnt? Én csak azt tettem, amit Czikány bácsi rámparancsolt. Nem vagyok felelős érte... Nem vihette el a szőnyegárús cigány vagy valaki más?”

SZERENCSERE NAGYI MÉG NINCS SITTHON. Gili a mosókonyhában, az üstház alá rejti a cipőt. Örökké ott hagyja? Hogyisne! Eppen a lábára illeik, öröm lenne viselni a sötétszürke ünnepi ruhájához, de ha ezt nem lehet, hát eladja az Ecserin. Vesz az árán légpuskát... az is lehet, hogy két csirkét. „Főzél belőle nagyit, amit akarsz, úgyis mindig a baromfilevest és pörköltet emlegeted...” Nagyit kérdezi: „Hol vetted a pénzt, hogyan szerezted?” Bizonyos, hogy elpirul majd, de félre fordított fejjel is lehet felelni: „A HEV-állomásról csomagot vittem, nagyon-nagyon messzi utcába...” Bakánné hangja reszket az indulattól. — Hült helye a cipőnek... De úgy kell magának. Czikány bácsi, mert mindenféle népséget idecsódit... A két unokám a fáskamra előtt játszott, látták, hogy az a hosszú fiú a lábára húzta. Czikány bácsi kérdezi: — Abban ment el? — Bolond lett volna! Zsákba vagy valamibe belesavarta. Érti az ilyen tolvaj a módját. — Hiába pöröl velem Bakánné, maga is hitt volna neki, olyan szíves, kedves... Az utcabizalmi is mondta, hogy jóra szervezkedtek a fiúk, a brigádvézerük Buru Iancstag fia, kiskora óta ismerem a Tomit. — Tisztességes család, futok oda, talán kézrekerítik a tolvajt, cipőstől együtt. Czikány bácsi hosszat sóhajt: — Fényes orrú, szép cipő, el akarom küldeni Zalaegerszegrre, az öcsém fiának... Ezt már nem is hallja Bakánné: amennyire fájós lábától telik, siet a társadalmi munkával helyrehozott gyalogjárón, és meg sem áll Buruék vaskeletés házáig. Be se kell mennie, Tomi az udvaron a közös kutját, Suvikszot keféli. Azonnal abbahagyja, a gyökérkefe kiesik kezéből meglepetésében, és csak dadogni tud: — Té... tévedés lesz... Giliék keservesen élnek, de ő becsületes fiú, én felelősséget vállalok érte... De, ha... mégsem lenne meg a cipő, a közös kasszából megterítjük az árát Czikány bácsinak... Amíg Bakánné visszafelé menet azt meséli, amit a két unokája látott, odahaza tetőpontjára hág az izgalom. „Czikány bácsit meglópták... Kirámolták az amputált lábú szekrényét... Lába kelt zsebbevaló ezisztóriájának is...” — ilyesféle hallatszik az udvaron, egyik ajtótól a másikig, és Rudasné, aki még súlyos balesete előtt veszett össze az akkor még épkezláb Czikánnyal, haragot fejejtve siet hozzá; azt remélve, hogy kifeszített zárat, feltört szekrényt talál a lakásán. Amikor kitűnik, hogy mi történt, és ki a gyanúsított, némi csalódás érződik szavából, aztán dühbe csap át, és hogy fontosabb tegeye fellépését, kiáltozni kezd: — A nyakigláb Gili? Annak a szeme sem áll jól. Mondasson misét, hogy pár száz forint megtakarított pénzéért nem gyilkolta meg. — Olyanfajta? — kérdezi az öreg: az egykori haragos ránt egyet a vállán: — Olyanfajta, mint a legtöbb mai fiatal. Mozi, szórakozás, fagyalt, krémés sütemény... Pedig az öreganyja nem ilyenre neveli. Kovácsné, lánykori nevén Derhány Borbála, nagyiuri házkhoz járt mosni, vasalni, de annak a kezén egyetlen zsebkendő meg nem ragadt. Czikány bácsi alatt nagyot nyikkan az ágy. Csodálkozással vegyes ijedséggel bukik ki belőle a szó: — Derhány... Derhány Borbála? Rudasné egyik meztelen lábfejjével a másiknak a talpát vakarja: — Mi csak Birinek hívtuk. Koszorúslány voltam az esküvőjén... Szegény Biri, nem sokáig örülhetett a szerencséjének a jól kereső asztalosmester urat elvitte a spanyoljárvány, ő meg visszakerült a mosóteknő mellé. — Az amputált lábú már meg is feledkezett a csaknem új fényes orrú cipőjéről, úgy kezd, mintha nótára akarna rágyújtani: — Biri... szép, szóke hajú Derhány Biri... — Talán maga is ismerte? — Én nagyon is ismertem... Mindent gondoltam volna, csak azt nem, hogy Gili az unokája. Szépen öltözteti, mint valami úri csemetét. A beszáde is olyan: „Kérem szépen Czikány bácsi... Nagyon szívesen Czikány bácsi...” Vajon bele mer-e nézni a szemembe?

Bakánnét elszalasztottam a brigádvézerükért. — Sem Bakánné, sem a brigádvézer ide nem édesgeti cukorral sem, ha csak rendőr nem kíséri. Dehogya is kellett rendőr! A VESZEDELMESENEK NYILVÁNÍTOTT TOLVAJ ott áll, Bakánné s Buru Tomi között. Nem néz senkire, a földre mered. A brigádvézer kezdi: — Elhoztuk Gilit és a cipőt is... A barátom azt állítja: ajándékba kapta azért, mert ebédhordáson kívül többféle munkát vállalt. Az öreg nagy keservesen felül az ágyon, úgy, hogy bal kezével megkapaszkodik az oldaldeszékában, a jobbát nyújtja a megszeppenített gyerek felé: — Azonnal gyere ide! Tomi is közelebb lép: — Bántani ne tessék. A büntetés a brigád dolga. — Minek bánlanám? Gyere ide, fiam. Gili húzódik, végül megindul. All, nézi a feléje nyújtott kezét. — Hajolj le fiam, mert túlságosan nagyra nőttél, hogy az isten tartson meg százhusz esztendeig. Félszegen lehajol, és akkor a megnyomorodott ember megérinti a szeplős arcot: onnan, a füle mellett elindulva, a fejét simogatja, szeretettel, egy kicsit játékosan is. Két uja elbábrál a homlokba lógó hajjürrtel. Úgy mintha a boltban eléje tett szövet minőségét próbálgatná. — Ha nem is szóke a hajad, de éppen olyan selyemtapintású, mint... — legyint, a többit lenyeli. Bakánnénak nem tetszik az öreg elágyulása, és ezt ki is mondja: — Ahelyet, hogy jól nyakon verné, még hizeleg is neki? Czikány bácsi Tamás felé fordul: — Te vagy a brigádvézer? — Gilit most akartuk előléptetni, lehetett volna a helyettesem, ha el nem követi ezt a... ezt a baklövést. — Miféle baklövés? Léptessétek csak elő, mert az még nem baklövés, ha valaki elfogadja az ajándékot. Kitisztogatta a pipámat, felmosta a szobámat: megérdemelte azt az ócska cipőt. — Ócska, ez ócska? — jajdul fel Bakánné és olyan magasra tartja a lábait, mintha az egész világot tanúságul akarná hívni. — Négy szemközti beszédem lenne a gyerekekkel — így az öreg, és türelmetlen kézzelmozdulattal kifelé min-denkit. Olyan csendbe borul a szoba, hogy az ablakközben hallatszik a darázs dongása, az is, hogy szárnyával neki-nekiütődik az üvegnek. — Mire gondolsz, kisleány? — Mindenfelére, Czikány bácsi... Arra is, hogy bánom, amit tettem... Ne tessék énreám haragudni. — Apróra egye meg a fene azt is, aki haragszik. De azt nem bánám, ha megmondanád, mire szántad a cipőt: viselésre, vagy inkább az árára számítottál? — Czikány bácsi kérem, könnyű annak, akinek nemcsak az anyja, de még az apja is él... Nekem sem ez, sem az... Igaz, az én nagyim kap nyugdíjat, de minden drága és hiába keres hozzá mosással, vasalással, ha ruhaféle kell, a gyomrunkon spórolja meg. „Ne nézzenek ki maguk közül a pajtásaid” — ilyeneket mond, ha reám adja az új ruhát. Gili belelovalja magát a szánandó árva szerepébe, és azon erőlködik, hogy könnyet préseljen a szeméből. — Ne sírj, kisleány. — Csak azért, mert... Czikány bácsi kérem, miért tetszett hazudni az én kedvemért? — Nem hazudtam. A cipő a tiéd. — Mit csináljak vele? Hegyes orrú a divat. — Eladod nekem száz forintért. Így mindketten jól járunk. Én elküldhetem a lábelleni Zalaegerszegrre, te pedig vehetsz a pénzen amit akarsz. Na, nyúlj érte, fogadd el bátran. Örülök, ha adhatok annak, aki ha megmondolom, könnyen az unokám lehetett volna. De hát a jól kereső asztalosmestert többre tartotta Derhány Biri a kifizetésű pályamunkájánál? Gili megy kitalál korábban szponzorált... Az udvaron odaszó B... ruhát unokáinak... Szia, csirkék... akkor nem fáradsz hiába...

Világhírű rendezők és filmszínészek jelentették be részvételüket a moszkvai filmfesztiválon

Vaszilij Zaharczenko, a július 7-én kezdődő harmadik moszkvai filmfesztivál sajtóközpontjának vezetője sajtóértekezletén bejelentette, hogy a filmfesztiválon 53 ország vesz részt. A hivatalos résztvevőkön kívül számitanak még Argentina és Nyugat-Berlin megjelenésére is. A dokumentumfilmek versenyén külön képviselteti magát az Egyesült Nemzetek Szervezete. Zaharczenko beszámolójából kitűnt, hogy a harmadik moszkvai filmfesztivál jelentősen felülmúlja majd a két megelőzőt. Csupán Franciaországból több mint negyven híres színész és rendező érkezik. Jelen lesz a többi között Maria Schell, Sophia Loren, Claudia Cardinale, Marcello Mastroianni, Alberto Sordi, Giulietta Masina, Simone Signoret, Yves Montand. A fesztiválra érkező rendezők közé várják Billy Wildert, John Stargest, Francois Truffant. Közéttették, hogy a zsűrinek tagja lesz Jean Marais, a világhírű színész, Nelson Pereira Don Santos, Csuhraj és Ajmanov rendezők.

MOSZKVAI SZOPRÁN-CSILLAG

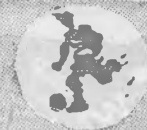

Tamara Milaskina, a Bolsoj Theatre immár világhírű énekesnője, alig hét évvel ezelőtt lépett fel. Mint a Moszkvai Konzervatórium hallgatója, 1957-ben aranyérmet nyert. Néhány évig több szovjet fiatal énekesrel együtt a milánói Scala stúdiójában képezte magát. Itt Verdi „Legnói csásár” című operájában aratott nagy sikert.

Térzene a Halászbástyán

A televízió az elmúlt vasárnap sikerült, és változatos műsorral kedveskedett a közönségnek. Balletkettősök, operáriák hangzóttak fel a festői környezetben. Képtünk a közvetítés egy pillanata örökíti meg: a Scherzade című balett kettősét Lakatos Gabriella és Havas Ferenc táncolta.

1. Ferencváros, 2. MTK, 3. Újpesti Dózsa

A legjobb vidéki csapat a Dorog

A labdarúgó Nemzeti Bajnokság I. és II. osztályában befejeződtek a küzdelmek. A Ferencváros már egy héttel ezelőtt megnyerte a bajnokságot, s ekkor döntött el a kiesés kérdése is. De azért az utolsó fordulónak is volt tétje: a második és harmadik helyet volt hivatott eldönteni. Az MTK és a Dorog, a két esélyes egymás ellen döntetlenül játszott, s mivel az Ú. Dózsa sem tudott győzni Salgótarjánban, a tabella élen nem változott a helyzet. Tehát bajnok a Ferencváros, 2. MTK, 3. Ú. Dózsa, 4. Dorog. A Dorog a legjobb vidéki csapat címet nyerte el. Az NB II. Keleti csoportjában a Diósgyőr lett a bajnok, s így ősszel a Csepellel együtt az NB I-ben játszik.

Ferencváros—Szeged 3:1 (2:0)

FERENCVÁROS: Aczél — Novák, Mátrai, Dálnoki — Vilezsál, Orosz — Fenyvesi II., Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi dr. **SZEGED:** Tóth — Szabó, Kürtösi, Kóvári — Dezsői, Makrai — Kókény, Nemes, Keményik, Gilicz, Boros dr.

A Ferencváros sokat támadott, a csatárok és Novák sokat lőttek kapura, de gól csak a 22. percben esett. Rákosit 20 m-re a Szeged kapujától fellökték, a szabadrúgást Novák nagy erővel lőtte, a labda a sorfalon irányt változtatva a jobb alsó sarokba hullott. 1:0. Ezután Albertnak, majd Rákosinak volt helyzete. A Ferencváros továbbra is támadott. A 38. percben Mátrai elfutott a jobbszélen, beadását Varga mestersen fejelte, előre vetődve a jobb sarokba. 2:0.

Szünet után az első percben Boros dr.-ról „elfeledkeztek” a ferencvárosi védők, a szélső elfutott és a kifutó Aczél mellett a bal sarokba lőtt. 2:1. Sorozatos ferencvárosi támadások után a 14. percben Varga — Albert — Rákosi volt a labda útja, az összekötő 15 m-ről védhetetlen bombagólt lőtt a jobb alsó sarokba. 3:1.

Pécsi Dózsa—Vasas 0:0

PÉCS: Zengöl — Bendes, Kocsis, Csupák — Vajda, Halasi — Györök, Dunai I., Dunai II., Vári, Rádi. — **VASAS:** Szentmihályi — Nagy, Kárpáti, Fóris — Bakos, Bozsonyi — Teveli, Kékesi, Bárfi, Pál I., Ithás II.

A vendégek — nyilván a KK-ra való felkészülés miatt — szinte tartalék csapatukat küldték a pályára. Ellenük a pécsiek a mérkőzés nagy részében nagy mezőföldényt harcoltak ki, fölényüket 17 szöglet is bizonyítja. A piros-kékek időnként 7-8 emberrel is védekeztek és a mezőnyben labdatartogatásra rendezkedtek be. A hazai együttes hibás felfogásban játszott. Elmaradtak a szárnyakon vezetett támadások és ezért maradt el a győzelem is.

Győr—Szombathely 4:3 (3:1)

GYŐR: Barna — Kós, Orbán, Tamás — Palotai, Kiss — Szaló, Morvai, Orosz, Keglovich, Adrigán. — **SZOMBATHELY:** Szarka — Szöke, Eckler, Mester — Czibony, Varga — Stolcz, Tisza, Földi, Nagy, Tóth.

Győri támadásokkal kezdődött a játék. A vendégek 10 percen keresztül többet kezdeményeztek. A 8. percben Palotai 25 méterről szabadrúgásból a jobb felső sarokba lőtt. 1:0. Fokozatosan átvette a játék irányítását a Szombathely, mégis a 19. percben újból a Győr ért el gólt. Palotai most szabadrúgásból a bal felső sarokba lőtt. 2:0. A 29. percben

Orosz volt eredményes. 3:0. A féldíó hátralevő részében a Haladás rohamozott és a 42. percben Tisza átadását Varga 20 méterről a jobb oldalon a léc alá bombázta. 3:1.

Szünet után ismét a hazai csapat irányította a játékot, a Győr azonban biztosan hátrított. A 23. percben 28 méterről Palotai talált a hálóba. 4:1. A Szombathely nem adta fel a küzdelmet és a 38. percben Varga, utána Tóth volt az eredményes. 4:3. A győri csapat győzelmét Palotai három szabadrúgás góljának köszönheti.

Salgótarján—Ú. Dózsa 0:0

SALGÓTARJÁN: Cserháti — Salgó, Ferencz, Oláh — Szojka, Menczel — Kriskó, Horváth, Taliga, Krajcsi, László. — **ÚJPESTI DÓZSA:** Lung — Káposzta, Rajna, dr. Csordás — Solymosi, Szini — Pataki, Göröcs, Bene, Kubarszki, Lenkei.

Változatos, jó iramban kezdődött a mérkőzés. Az első percekben az újpesti támadók, Lenkei és Bene mellélövésai jelentettek veszélyt. A 12. percben Taliga bombáját a bal felső sarokból mentette szögletre Lung. Ezután mintegy 15 perces hazai fölény következett. A 30. percben Mencil 15 méteres lövését Lung bravúros elvetődéssel mentette. Egy perccel később ismét Mencil fejesét kellett az újpesti kapusnak hátrítani. Az utolsó negyedórában a vendégek támadtak többet, Pataki és Bene hagyott ki kecsegtető helyezteket.

A második féldíó salgótarjáni támadások vezették be. Az 5. percben Lenkei térdén rúgta Szojkát, a fedezet csak néhány percnyi ápolás után tért vissza a jobbszéle. A 13. percben Kriskó futott el, lövését Lung Krajcsi elé ütötte, az összekötő a jobb kapufát találta el. A 18. percben Horváth rossz hazaadását Bene elcsúszta, s mintegy 14 m-ről futólövésből és lövést küldött kapura, Cserháti szögletre hátrított. Tíz perces hazai fölény után a 38. percben Göröcs jó elfutása után Bene fejére adta a labdát, a középcsatár a kapufát találta el. Az utolsó percekben az Ú. Dózsa támadott.

Honvéd—Komló 5:2 (2:1)

BP. HONVÉD: Takács — Marosi, Mörz, Dudás — Tusching, Vági — Nagy, Komora, Tichy, Nógrádi, Katona. — **KOMLÓ:** Balogh — Komló, Szócs, Jerabek — Perényi, Sós — Garai, Rónai, Lucz, Göncz, Bartulov.

A 7. percben Tichy veszélyes lövése okozott nagy gondot Baloghnak, majd ismét Tichy veszélyeztetett. A 17. percben a bal oldalon lefutó Bartulov közelről lőtt, Marosi karján irányt változtatott a labda, a játékező 11-est

ítélt. A büntetőt Szócs a jobb alsó sarokba rúgta. 1:0. Ezután változatossá vált a játék, Göncznek akadt óriási helyzete, de kihagyta. A 38. percben Tichy a 16-os vonalon dancsolták, ő lőtte a szabadrúgást, a labda Baloghról kipattant és a jó ítemben érkező Katona egyenlített. 1:1. A 45. percben Tichy éles beadását Komora közelről a hálóba helyezte. 2:1.

A második féldíó első percében a Honvéd növelte góljainak számát. Tichy szelődött végig a pályán és közelről védhetetlen lövéssel szerzett újabb gólt. 3:1. Hat perccel később Nógrádi volt a gólszerző. 4:1.

Ezután már teljes mértékben a vendégcsapat vette át a játék irányítását, sokkal magabiztosabban játszott és több helyzete is volt. A 32. percben Nógrádi lőtte közelről a piros-kékek újabb gólját. 5:1. Kezdet után Terényi elfutott, nagy erővel lőtt, a kapufáról és Takácsról Garai elé pattant a labda, aki két méterről szelődött. 5:2.

MTK—Dorog 0:0

MTK: Kovalik — Keszei, Danszky, Jenci — Nagy, Kovács III., Laczkó, Vasas, Bödör, Kuti, Szimcsák. — **DOROG:** Ilku — Pálmai, Lakat, Felleg — Takács, Prohászka — Karába, Szurómi, Monostori, Kertes, Csóri.

A második percben Kertes elől csak nagy bravúrral mentett az MTK védelme, utána Monostori bombáját védte Kovalik. A nagy meleg ellenére is jó iramban folyt a játék. A küzdelem elesedett, a nagy tét miatt sok szabálytalanság tarkította a játékot, a játékezők gyakran tévedtek mindkét csapat terhére. Inkább az MTK veszélyeztetett. Az utolsó 10 percben szinte eseménytelenül vándorolt a labda a két 16-os között.

A II. féldíó fergeteges hazai támadásokkal indult. Először Kuti nagy lövése suhant el Ilku kapuja mellett, majd a 6. percben Vasas rontott el egy kecsegtető helyzetet. A kékfekék fölényre állandóult. A 36. percben ismét Vasas előtt nyílt gólszerzési alkalom, de Ilku remekül hátrított. A mérkőzés utolsó negyedórájában mindkét csapat elkészült erejével és szemmel láthatólag belenyugodtak a döntetlenbe.

Tatabánya—Debrecen 2:0 (2:0)

TATABÁNYA: Gelei — Töröcsik, Hetényi, Szepesi — Kovács, Laczkó — Rác, Lahos, Dombai, Csernai, Pásztor. Edző: Grosics Gyula. **DEBRECEN:** Jakab — Beck, Geller, Varsányi — Juhász, Somodi — Némethy, Zilahy, Nagykaposi, Puskás, Bodai. Edző: Lyka Antal.

A tét nélküli mérkőzésen általában a hazai csapat kezdeményezett többet, de a vendégeknek is voltak helyzetei. A mérkőzés sorsát az döntötte el, hogy a tatabányai csatárok jobban kiharanzták a helyzeteket. Mindkét gólt Csernai lőtte.

Bemutatjuk az 1964. évi labdarúgó Nemzeti Bajnokság mezőnyét

Néhány mérkőzés kivételével vasárnap befejeződtek az 1963/64. évi NB mindhárom osztályában a küzdelmek. Együttal befejeződött a magyar labdarúgásban az utolsó 6-szi-tavaszi lebonyolítási rendszer is: mint ismeretes, 1964-től „naptári” — azaz tavaszi-6-szi rendszerű — bajnokságban játszanak a csapatok, ami visszatérést jelent a több mint hat évtizeddel ezelőtt — 1901-ben megindult magyar labdarúgó-bajnokság rendszeréhez.

A jövő tavasszal induló újszerű bajnokság egyes csoportjainak mezőnye majdnem teljesen alakult már. Az NB I. 14-es mezőnyét az 1962/63. évi NB I. 1-12. helyezettei, valamint az NB II. két csoportjának bajnoka alkotja. Ferencváros, MTK, Ú. Dózsa, Dorog, Bp. Honvéd, Győr, Pécs, Tatabánya, Vasas, Komló, Szeged, Debrecen, Csepel és Diósgyőr.

A magyar labdarúgó újszerű másodvonala — az NB I/B — 16 csapatot foglal magába, a volt NB II. két csoportjának 2-3. helyezetteit, valamint az NB I. két kiesőjét. A 16-os NB I/B résztvevői a következők: Salgótarján, Szombathely, Ózd, Szekesfehérvár, Miskolc, Dunaujváros, Nyíregyháza, BVSC, Egyetértés, Szállitók, Láng, Orosz-

lány, Borsodi B., Budafok, Ganz-MÁVAG, Győr MÁV-DAC.

Az NB II. két csoportja megmarad, azonban az eddigi 16 helyett — 18-18 csapat alkotja majd a csoportonkénti mezőnyüket. A 36 együttes az NB II. 9-14. helyezetteiből, illetve a hat NB III-es csoport 1-4. helyezetteiből tevődik majd össze. Az új NB II. mezőnye így fest az 1964. évi bajnokságban (a csapatok csoportbeosztását később végel az MLSZ): Bp. Spartacus, Eger, Szolnok, Kesztem, Bp. Előre, SZVSE, PVSZ, B. Spartacus, Zalaegerszeg, Mosonmagyaróvár, EVTK, K. Lombik Győri Dózsa, Veszprémi Haladás, Pápa, Zalaegerszegi Dózsa, Gyula, Szolnoki MTE, Jászberényi Lehel, Békéscsaba, Miskolci Bányász, Nyíregyházi MTE, Fővárosi Autóbusz, Debrecen Dózsa, Pécsi BTC, Kaposvári Honvéd, Pécsi Bányász, Szekesfehérvári MÁV, Nagybatony, KISTEXT, Baglyasalja, IKARUS, Traktorgyár, III. ker. TTV, Vasas Izzó, Pénzügyőrök.

Az 1964. évi NB II-es mezőny még nem végleges, mert az NB III. csoportjában is a jövő héten lebonyolítják le az utolsó fordulót. Az utolsó forduló azonban legfeljebb egy-két helyen okozhat változást.

Meghalt Turay József

Néhány napja, amikor egykori klubtársa, Sas Ferenc Budapesten járt, már nem lehetett ott az MTK-ban tartott találkozón. Eppen azon a napon szállították kórházba Turay Józsefet, a Ferencváros, majd a Hungária egykori híres labdarúgóját. S most haláláról érkezett a hír: a harmincas évek népszerű „Sutyója”, a 46-szoros válogatott játékos 58 éves korában elhunyt.

A Diósgyőr került az NB I.-be

Az utolsó forduló végre meghozta a döntést az NB II. Keleti csoportjában: vasárnap mindkét bajnokjelölt 2:0 arányú győzelmet aratott, ezzel a Diósgyőr jutott be az NB I.-be. A Nyugati csoport bajnoka, a Csepel, újabb győzelemmel zárta az ideényt, s így kerék tucatnyi ponttal nyert a táblázat élen, megelőzve a Szekesfehérvárt, amelytől pontot rabolt a K. Lombik és a Dunaujváros, amely a Szállitók elleni 3:0-ás győzelem ellenére rosszabb gólaránnyal szorult a harmadik helyre.

NYUGATI CSOPORT

Csepel—Cs. Autó	5:2 (5:1)
Győr MÁV-DAC—EVTK	5:2 (2:1)
Dunaujváros—Szállitók	3:0 (1:0)
K. Lombik—Sz. fehérvár	1:1 (1:0)
B. Spartacus—Mosonm.	4:0 (2:0)
Oroszlány—Budafok	0:0
Z. Egerszeg—Kaposvár	0:4
PVSZ—BVSC	2:0

1. Diósgyőr	30	19	8	3	54:18	46
2. Ózd	30	19	7	4	57:19	45
3. Miskolc	30	14	8	8	40:27	36
4. Nyíregyháza	30	12	9	9	47:48	33
5. Egyetértés	30	12	7	11	41:37	31
6. Borsodi B.	30	11	9	10	36:37	31
7. Láng	30	10	10	10	38:41	30
8. Ganz-MÁVAG	30	10	9	11	42:43	29
9. Eger	30	12	3	15	35:42	27
10. Szekesmét	30	10	12	8	32:32	26
11. Kozolok	30	10	6	14	30:39	26
12. Bp. Spartac.	30	9	6	14	39:52	26
13. SZVSE	30	9	7	14	35:52	25
14. Bp. Előre	30	11	2	17	37:47	24
15. Salg. KSE	30	8	7	15	30:46	23
16. DEAC	30	8	6	16	28:44	22

KELETI CSOPORT

Ganz-MÁVAG—Szolnok	4:4 (3:3)
Ózd—Bp. Előre	2:0 (1:0)
SZVSE—Láng	2:0 (0:0)
Diósgyőr—Bp. Spartacus	2:0 (1:0)
Salg. KSE—Egyetértés	2:1 (1:1)
Nyíregyháza—Eger	2:3
Kesztemét—Miskolc	3:0
Borsodi Bányász—DEAC	0:0

Az NB I. végeredménye

1. Ferencváros	26	15	7	4	49:28	37
2. MTK	26	11	9	6	41:32	31
3. Ú. Dózsa	26	11	8	7	50:31	30
4. Dorog	26	10	10	6	37:27	30
5. Bp. Honvéd	26	11	7	8	53:38	29
6. Győr	26	12	5	9	42:37	29
7. Pécs	26	8	11	7	34:31	27
8. Tatabánya	26	10	7	9	30:30	27
9. Vasas	26	8	9	9	37:31	25
10. Komló	26	7	10	9	30:41	24
11. Szeged	26	8	7	11	18:41	23
12. Debrecen	26	6	9	11	31:50	21
13. Salgótarján	26	6	6	14	29:38	18
14. Szombathely	26	4	5	17	23:49	13

Heti HÍRADÓ

(SAJTÓSZEMLE)
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
Kiadja:
a Belügyminisztérium Bv.
Országos Parancsnoksága
Budapest VI., Lendvay utca
14-16
Bzika Lapnyomda

Csak egy gól a különbség a KK-döntő visszavágója előtt

MTK—Vasas 2:1 (1:0)

MTK: Kovalik — Keszei, Danszky, Jenci — Nagy, Kovács III. — Laczkó, Vasas, Bödör, Kuti, Szimcsák I.

VASAS: Varga — Bakos, Bundzsák, Sárosi — Sas, Berendi — Bozó, Kékesi, Machos, Pál I., Ithás.

Kupadöntőhöz máltó, jó iramú játékkal kezdődött a KK magyar döntője. Változatos negyedóra után, sajnos, alábbhagyott a vállalkozó kedv, és inkább a két tizenhatos között folyt a játék. A 36. percben Bödör kiugrott, a kétségbeesett Varga kézzel elhúzta a lábát, és a megítélt tizenegyesét Nagy védhetetlenül lőtte a jobb alsó sarokba (1:0).

A Vasas káprázatos tűzijátékkal kezdte a második fél-

időt, és sokszor már úgy látszott, hogy sikerül az egyenlítés, de az MTK védelme, majd Kovalik több ízben is hátrított. Csak Bödör tartózkodott a Vasás térfelén, de világmeggyors kiugrásaival sokszor jelentett veszélyt. Így a 67. percben is, amikor elfutott a jobbszélen, és beadásából a középben teljesen tisztán hagyott Kuti mintegy 10 méterről lőtte a kékfekék második gólját (2:0). A Vasas nem adta fel a küzdelmet. A 88. percben Machos mintegy 16 méteres bombalövése a jobb alsó sarokban kötött ki (2:1). Izgalmasak voltak az utolsó percek is, mindkét csapat újabb gólrá törekedett, de a most már nem sikerült.

Török Ferenc és a magyar A-válogatott nyerte a nemzetközi öttusaversenyt

A legnagyobb hősgében, csütörtök délelőtt 11 órakor kezdtek a nemzetközi öttusaverseny utolsó számát, a tereputást. A Normaforma környéken 4000 méter hosszú, 300 méter szintkülönbségű pályát jelöltek ki.

Amint az várható volt, a végső győzelemért a szovjet Szelg és dr. Török küzdött. A magyar versenyző több mint fél perccel vert rá a négy szám után vezető szovjet Szelg, és így megszerezte az első helyet a nemzetközi öttusaversenyben. Kitérően futott Balczó is, aki behozta 75 pontos hátrányát Szelggel szemben, és ezzel feljött a második helyre. A magyar csapat még növelte is előnyét a szovjet válogatotttal szemben, és biztosan szerezte meg a végső győzelmet.

Az öttusa egyéni verseny végeredménye: 1. dr. Török Ferenc 5161 p., 2. Balczó András 4998 p., 3. Szelg (szovjet) 4913 p., 4. Zaharenko (szovjet) 4887 p., 5. Nagy 4829 p., 6. Móna 4725 p.

Csapatban: 1. Magyarországi C. (dr. Török, Balczó, Nagy, Földi) 14 988 p., 2. Szovjetunió 14 305 p., 3. Magyarországi B 13 234, 4. NDK, 5. Svédország, 6. Magyar utánpótlás, 7. Románia, 8. Magyarországi C.

A magyar öttusázók szép győzelmeiket aratták. A verseny jó alkalom volt a formák leírására a bérni világbajnokság előtt. Személyes felmérés, hogy a legnagyobb ellenfél, a szovjet válogatott nem a legjobb erővel képviseltette magát, Novikovék ennél többet tudnak.

SPORTVILÁG

Kispéter a Bp. Honvéd új edzője

A labdarúgó-bajnokság befejezése után új edző, a volt tizenkészes válogatott Kispéter Mihály veszi át a Bp. Honvéd csapatának irányítását. Kispéter 1957-ben hagyta abba az aktív játékot.

Varju az Európa-rekord közelében

A pécsi atlétikai versenyen Varju Vilmos 19,42 m-re javította a magyar súlylökőcsúcst. Ez az ideiglegesen legjobb eredmény a világon, s mindössze 16 cm-re marad el az Európa-rekordtól.

Híres klubcsapatok az új VVK mezőnyében

A spanyolországi Valenciában elkészítették az 1963-64. évi, sorrendben 6. Vásári Vasárosok Kupa sorsolását. 22 országból 32 labdarúgó-csapatot sorsoltak. Az együtteseket 8 négyes csoportba osztották. Az első forduló határideje október 15., a másodiké november 30.

I. csoport: Köln (nyugatnémet)—Gantoise (belga), Utrecht (holland)—Sheffield Wednesday (angol). II. csoport: Glentoran (északír)—Partick Thistle (skót), Servette (svájci)—Spartak Brno (csehszlovák). III. csoport: Arsenal (angol)—Koppenhagen (dán), Aris (luxemburgi)—Liegeoise (belga). IV. csoport: Lausanne (svájci)—Hearts (skót), Iraklis (görög)—Zaragoza (spanyol). V. csoport: Juventus (olasz)—Belgrad (jugoszláv), Isztambul (török)—Opor-

to (portugál). VI. csoport: Shamrock Rovers (ír)—Valencia (spanyol), Rapid (osztrák)—Racing Paris (francia). VII. csoport: Tasmania (nyugatnémet)—AS Roma (olasz), Zagreb (jugoszláv)—Belenenses, vagy Sporting (portugál). VIII. csoport: Ú. Dózsa—Lipose (NDK), Bukaresti Rapid (román)—Sütfiai Spartak (bolgár).

Az első mérkőzés az eddigi álló csapatok otthonában játszódik.

Birkózóink fölényesen nyertek a japánok ellen

Élénk érdeklődés közepette került sor a Sportcsarnokban a helsingborgi VB-re készülő legjobb magyar és japán kötöttfogású birkózók válogatott találkozójára. A legtöbb mérkőzésen nagy volt a tudakulónbság a két csapat között — a magyarok javára —, s ez meg is látszik az eredményen. Birkózóink fölényes, 7:1 arányú győzelmet arattak. Alker, Polyák, Wágner, Gurics, Csatári és Kozma győzött, Varga és Rizmayer pedig döntetlenül ért el Sakurama, illetve Kazama ellen. Különböző Alker, Gurics, Csatári és Kozma volt nagy fölényben. Gurics már az első percben kétvállra fektette Hajamát, Kozma pedig a 2. percben a nála 40 kilóval könnyebb Moritát.

Atlétikai eredmények

Herrera (Venezuela) 10 mp-cel nyerte a 100 m-t a dél-amerikai atlétikai bajnokságon. A nyugatnémet Hary és a kanadai Jerome mellett Herrera a harmadik 10 mp-es futó a világon.

A bajnokságot Ferencváros játékosai. Alól sor, balról: Vilezsál, Dálnoki, Albert, Novák, Orosz, Friedmanszky, Havasi, Fenyvesi II., Mátrai, Mészáros edző. Guggolós sor: Németh, Rákosi, Kókény, Aczél, Géczi, Száger, dr. Fenyvesi, Kocsis, Varga.